Ч. 80. Субота 12 (25) цьвітня 1903 Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — З парляментарних комісий. — Передвиборча аґітация в Сполучених Державах.)

Теперішна робота ради державної перенесла ся майже виключно до єї комісий. Важні суть пояснення, які др. Кербер подав в угодовій комісиї що-до причин, промовляючих за удержанем спільности з Угорщиною. Застережене льояльности підписали оба правительства. Ні одно з них не має супротив другого примусового способу; коли застережене льояльности не буде додержане, то осуд про таке поведене буде виданий при слідуючій угоді. В справі достав заявив ґр. Кербер, що уважає ясне установлене нашої промислової свободи пожаданим. В ході переговорів з Угорщиною, а також при їх покінченю з ніякої сторони не було натиску. Справа мирового суду на случай спору ясно поставлена; понад ними стоїть монарх, що може і має бути мировим судиєю.

На вчерашнім засїданю угодової комісиї полагоджено перші уступи угодового закона після предложень правительства. П. Міністер скарбу др. Бем-Баверк поборював жадане п. Пльоя о обнижене угорских митових видатків о 300.000 корон. З черги виринуло в комісиї питане митової унії з Німеччиною і жадане митового роздїлу з Угорщиною. Внесеня п. Удржаля і Кафтана жадаючі такого роздїлу упали. Слідуюче засїдане відбуде ся ві второк. — Зелїзнича комісия радила вчера над правительственним предложенем в справі будови деяких льокальних зелїзниць, між ними зелїзниці Львів-Підгайцї і Тернопіль Збараж. — В комісиї мировій вела ся обширна дискусия над точками, дотикаючими лену і конопель. Пос. Колїшер жадав обниженя зелїзничих тариф. Обговорював сумне положене ткачів і потребу підпираня промислу через заведене в армії біля і мундурів льняних. Резолюцию п. Колїшера принято. — На вчерашнім засїданю комісиї прасової при дискусиї над § 14, котрий постановляє, що часописи, котра була більше як два рази в році сконфіскована, може бути відобране право кольпортажи, прийшло до горячих спорів. На внесене п. Сильвестра вичеркнено цілком той уступ, а іменно 66 голосами против 14.

В Сполучених Державах північної Америки розпочала ся передвиборча аґітация. Президент Рузвельт виїхав дня 1 с. м. в подорож по західних краях Сп. Держав. Та поїздка, на просторони 14 тисяч миль, продовжить ся до 5 червня с. р. а ціль єї — аґітация. Републиканьскі політики хочуть показати жителям західних держав найвисшого урядника, розбавити їх і приколисати, а при тій нагоді запевнити собі більшість голосів при слідуючих виборах. Кромі звичайних ад'ютантів, тайних детективів, секретарів і т. п. сторожів, їдуть з президентом найзнаменитші бесїдники в Сп. Державах. Єсть між ними президент колюмбийского университету, п. Бутлер, президент университету Каліфорнія, п. Уилінґ і кількох инших. Їх задачею буде переконувати слухачів, що партия великих капіталістів, то партия гаразду, могутний чинник, який підсадить Сп. Держави до височини первородної сили сьвіта. Републиканьскі політики люблять послугувати ся такими доказами. Чимраз більше своїх капіталів вкладають американьскі міліонери в землю помимо того, що майже половина найліпшої і найбогатшої землї в Сп. Державах і Канадї є вже нинї їх власностию. Купують цілі провінциї, десятки міліонів акрів, величезні простори, де не то поменші племена, але цілі народи могли би жити вигідно. Досить натякнути, що перед кількома тижнями купили они в Мехику, на техаНьскій границі, 4000 квадратових миль землї. Цїна купна виносить 210 міліонів долярів. Кромі того закуплено величезні простори в Монтоні, Арізоні, Каліфорнії, Джорджії і в инших державах.

10)

Новочасні чарівники і чарівниці

або

Спіритизм і єго жертви.

(Дальше).

Коли президент трибуналу судейского запитав проф. Десоара, чи він міг би все то пояснити, що тут сьвідки розповідали, відповів він: „Ні. То, що розповідають поодинокі люди, годі пояснити, бо кождий поодинокий чоловік може многі річи, як опирають ся лиш на обмані, уважати за дійстні". Десоар пригадав тут звістну штуку, в котрій фаринник підкидує помаранчу шість до вісім разів щораз висше, а при тім за кождий раз спускає руку щораз низше; послідний раз спускає він руку зовсім низенько і лиш удає, що ніби підкидає помаранчу в гору, а тимчасом кладе єї за пазуху, але всї, що на ту штуку дивлять ся, суть переконані, що помаранча щезла десь у воздусї. То лиш один примір, що приготовленем і роздражненем, яке викликує ожидане, можна людем пустити тумана. Що до приношеня зовсїм сьвіжих цьвітів з росою сказав сей знаток, що може бути, що Роте держала їх в якімсь мокрім мішочку з церати.

На питане адвоката Швіндта, чи знаток може пояснити собі ясновидїне зі становища фільософічного, відповів проф. Десоар, що того рода обмана може лучати ся й у людий зовсім нормальних, а в многих случаях навіть не розходить ся о галюцинациї, лиш о ілюзию, хтось н. пр. може якусь заслону уважати за якусь постать. Коли же пані Роте давала декому докладні описи людий, то діяло ся то лиш случайно. — На дальшу замітку адвоката Швіндта, що то дивна річ, коли наука доси не вияснила ті якісь чуда, що діють ся публично, сказав Десоар: Тоді треба би всї наукові досьвіди, які призбирали ся вже від тисячів літ, всю науку о материї, перевернути хиба до гори ногами. Треба ставити зовсім строгі, зовсім обективні і докладні докази, котрі не зависять від здібности спостеріганя одного чоловіка.—Але як же могло би бути— спитав тоді адвокат Швіндт — щоби пані Роте таке множество цьвітів виймала із своєї спідниці? — На то єсть богато можливостий; не знаю длячого мав би я сушити собі голову тими можливостями. Обжалована сама, то можна їй признати, могла робити не одно в добрій вірі і може бути, що в єї змаганю було й богато благородности.

Що до ясновидїня подав тут зараз і другий знаток, др. Геннеберґ, деякі поясненя. Він сказав, що коли з панею Роте роблено досьвіди в шпитали, то описи людий, як і она там подавала, були дуже неясні і покручені і аж коли ті, що були при тім, робили несьвідомо свої замітки, описи єї ставали щораз подрібнійші і основнійші. Після єго погляду ясновидїне єсть хоробливим проявом, але не таким, щоби єго можна уважати за якусь хоробу духа.

По сім виступив ще раз сьвідок Ґерлінґ, що спільник пані Роте, Єнч умів підслухувати членів родини. То, що він підслухав, говорила опісля пані Роте. То показало ся зовсім ясно на однім засїданю, коли їй в той спосіб піддано умисно фальшиві відомости, щоби єї зловити.

Другий знаток, др. Геннеберґ, сказав, що пані Роте не єсть ані хора на умі ані придуркувата, противно она єсть дуже бистроумна і має незвичайний дар спостеріганя; але з другої сторони показують ся в ній і прояви ґістериї. Чи тоті напади ґістериї, які она дістає, суть дійстні чи лиш удавані, не дасть ся сказати; що иноді було й удаване, то річ певна. Після єго погляду єсть Роте до якогось степеня хоробливою мантійкою, але на ню впливає і ґістерия і самі спіритисти не давали їй спокою, мучили єї. Так приміром княгиня Каратка витягнула єї одного разу рано з постелї і повела єї на засїдане. Треба на то памятати, що ціла єї каріера яко медіюм стоїть в звязи з єї ґістеричною вдачею. Отже тут не розходить ся о якусь звичайну мантійку, лиш о особу, котра туманить людий в стані хоробливім, о особу, котра не може собі кождої хвилї поставити ясно перед очи, що в цілій єї натурі єсть комедиєю, що обманьством а що самодурством.

Третий знаток, др. Пуппе, сказав, що штука з приносами єсть найбільше того рода, що в ній можна би добачувати обманьство: до тих приносів відносить ся він недовірчиво, а впрочім мусить сказати, що такі скомпліковані маніпуляциї, які відбували ся при приносах, не

Новинки.

Львів дня 24-го цьвітня 1903.

— **Запомоги для погорільців.** Є. В. Цїсар жертвував з власвих фондів 3000 кор. запомоги для погорільців в Товмачи.

— **Вибори до повітових рад** відбудуть ся: в добромильскім повітї: дня 14 с. р. з сільских громад (12 членів); 18 мая з міских громад (6 членів); 19 мая з ґрупи найвисше оподаткованих промисловців і торговельників (1 чл.); 20 мая з ґрупи більшої власности (7 членів). — У львівскім повітї: дня 15 червня с. р. з сїльских громад (12 членів); 16 червня з міских громад (2 членів); 17 червня з ґрупи найвисше оподаткованих промисловців і торговельників (1 член); 18 червня з більшої власности (11 членів).

— **З Бучача** доносять, що міска рада надала почетне горожаньство тамошному старостї Людвикови Бернацкому за заслуги при будові видїлових шкіл. — Крім того міска рада в Бучачи старає ся о засноване там учительскої жіночої семинариї і в тій цїли висилає депутацию до краєвої ради шкільної і до мінїстерства просьвіти.

— **Письменні іспити** клявзурові для кандидатів званя учительского в ґімназиях і школах реальних а також для кандидаток того фаху в женьских лїцеях відбудуть ся у Львові в днях 22 і 23 мая. Кандидати і кандидатки, котрі наміряють приступити в тім речинци до іспиту, мають повідомити о тім дирекциї іспитові найпізнїйше до дня 12 мая с. р.

— **Конкурс.** Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові потребує і прийме урядника до лїквідациї шкід огневих. Кандидати мають предложити метрику на доказ непереступленого 40-го року житя, сьвідоцтва укінчених студий або відписи їх і сьвідоцтва дотеперішного занятя, на доказ фахового уздібненя, до переводженя оцїнок будинків, движимостий, збіжа і паші. Платня сего урядника враз з додатком мешкальним виносить 1900 корон річно, кромі коштів нодорожи і диєт підчас виїзду на комісиї. Перший рік є часом проби і доперва по роцї може наступити стабілїзация. Поданя з залучниками належить вносити тілько на письмі до дирекциї товариства (Львів ринок 10), найдальше до 15 мая с. р.

— **Руский концерт у Львові.** П-на Саломея Крушельницка возьме участь в концертї, який відбуде ся в понедїлок дня 27-го с. м. в салї „Фільгармониї“ на дохід будови руского театру. В проґраму війдуть крім сольових сьпівів п-ни С. Крушельницкої, гра на фортепянї і хори виконані „Львівским Бояном“. Білети можна замовляти в тов. „Львівский Боян“ (Ринок 10).

— **Веселий вечір** устроює дня 26-го с. м. в сали тов. „Gwiazd-и“ у Львові (ул. Францїшканьска ч. 7) забавовий кружок львівских друкарів. В проґраму входять декляматорскі і музичні продукциї та аматорске представлене.

— **І-ші загальні збори філїї руского тов. педаґоґ.** в Залїщиках відбудуть ся дня 1-го мая о 3 год. пополудни в домі при ул. св. Станислава ч. 80. Порядок зборів: 1. Отворене зборів, 2. Впис членів. 3. Вибір комітету. 4. Внесеня членів.

— **Великий огонь** вибухнув онгди в Городку на передмістю Заставскім і мимо скорого ратунку з причини сильного вихру розширив ся дуже скоро на цїле передмістє, а також на сусїдну громаду Дроздовичі. На передмістю згоріло 41 домів селяньских разом з господарскими будинками; шкода виносить 52.770 корон, обезпечена на 28.700 кор. В Дроздовичах стало жертвою огня 8 загород селяньских, шкода — в половинї лиш обезпечена — виносить звиж 10.000 кор. Причиною огню була імовірно неосторожність. 50 селяньских родин осталось без стріхи.

— **Міста без горівки.** З міста Гельзінґфорс у Фінляндиї доносять, що заряди міст Тамерфорс і Вільманштранд постановили в протягу 2 лїт почавши від дня 1 червня т. р. не давати нїкому позволеня на продаж горівки.

— **Невинний — за виновника.** Челядник рукавичничий Вячеслав Губацїюс ішов оногдї в ночи попри недоброї слави дім забави якогось Здрагаля в Каролїненталь під Прагою. Нараз вилетїло з того дому двох людий з буками, напали на Губацїюса і взяли ся его бити та так страшно побили, що він небавком по тім помер. Показало ся опісля, що тими напастниками були властитель того дому Здрагаль і его брат Отто. Они сказали, що бігли за якимись молодими людьми, котрі не заплативши, повтїкали, а коли на улици побачили Губацїюса, гадали, що то один з тих, за котрими они вибігли і длятого кинулись на него та его побили. — З Оломуца доносять знов про таку подію: Архіепископ Коп слїдив за автором дописий поміщуваних против него в оломуцкій ґазетї „Позор“. Гадаючи, що то робить парох о. Оказка, замкнув его до сьвященичого арешту (реколекциї). Тепер же показало ся, що о. Оказка був зовсїм невинний, бо дописи на свого владику писав о. Гофер із Забрега коло Моравскої острави. Архієпископ велїв тодї випустити о. Оказка, а замкнути о. Гофера.

— **У страха великі очи.** То можна сказати й о угнївских жидах та й о тих вістях, які в першій хвили наспіли з Угнова про пожежу тамже та про якісь антисемітскі розрухи, які там мали вибухнути. Люди полюючі на сензацию скористали з сеї нагоди і зробили зараз з мухи слона. В Угнові лиш якийсь Іван дав якомусь Мошкови в лице, а в Раві вже розійшла ся чутка, що там міщанин убив жида; у Львові з лусненя в лице зробило ся аж 5 трупів і богато покалїчених. Тимчасом на всїй тій історії лиш тілько правди, що в Угнові підчас огню прийшло було дїйстно до бійки міщан з жидами, до котрої причину подало підозрінє, що то жиди підпалили з мести християнина, котрий мав у себе за челядника якогось жидівского хлопця, котрий вихрестив ся. Займило ся від стодоли кушнїря якогось Крипчука, а коли люди збігли ся гасити, прийшло при тім до сварки і колотнечі а відтак і до бійки з жидами, при чім в деяких жидівских домах повибивано вікна, але більшої шкоди не нароблено. Згоріло лиш 20 домів і 40 стодол — самі міщаньскі будинки. З жидів нїхто не потерпів крім того, що кількох побито, а мимо того наробили они такого крику, що з Рави аж войско спроваджено і приїхав староста. Арештовано зараз кількох жидів підозріних о підпалюванє та кількох міщан, що викликали бійку. Отже то не були нїякі розрухи антисемітскі, викликані селянами, а просте потурбованє жидів підозріних о підпалюванє. Говорять, що навіть прихоплено одного жида, як підпалював приходство, але поки що сего ще не знати. Тепер веде ся слїдство в цїлій справі. То одно есть лиш правдою, що в Угнові нїкого не убито.

були роблені в станї транс. Що до сьвідків, то треба їх подїлити на три громади: 1) такі, котрі відносять ся до всего байдужно; — 2) обманені; — 3) такі, котрі готові би присягати на паню Роте. Але при тім треба мати й то на увазї, що панї Роте стояла в такім відношеню до участників в еї засїданях, в якім стоїть гіпнотизер до гіпнотизованих. Нераз ставлено питанє: Чому панї Роте не стала факиринницею? Ну, не стала длятого, бо після того, що сказав проф. Десоар, не мала би в тім щастя, бо еї штуки суть досить незручні, а еї здібність затуманити публику показує ся лиш в тім якімсь свого рода спіритистичнім кружку, де засїданя розпочинають ся молитвою, де участники називають ся „братьми“ і „сестрами“ і де дїють ся иншого рода річи, котрі можуть впливати на вражливі уми. Стан транс показує ся у панї Роте неправдивий, бо він дуже борзо приходив і так само борзо минав. Зі становища лїкарского треба то зазначити, що панї Роте, котра від марта минувшого року сидить у вязници, не оказувала за цїлий той час нїякого ненормального стану духа. В шпитали мала лиш однїсенький раз незначний напад завороту голови. То мала річ для такої женщини, котра хоче показати, що знаходить ся в незвичайнім станї. Остаточно прийшов сей знаток до того переконаня, що у панї Роте есть до якогось степеня зменшена сьвідомість, але нема вповнї браку свобідної волї в дїланю.

По промовах знатоків виступив ще раз професор Селїнь і в довшій промові виказував найдивнїйші прояви у панї Роте, та старав ся доказати, що погляди знатоків суть хибні.

На тім закінчило ся поступованє доказове і по промовах прокуратора і оборонцїв суд остаточно засудив паню Роте, новочасну чарівницю, розуміє ся, в дусї часу, не на спаленє живцем, як то бувало в середновічних часах, лиш на рік і 6 місяців вязниці з почисленем тих 8 місяців які вже пересидїла в слїдчім арештї. В мотивах вироку було сказано, що Анна Роте допустила ся в 48 случаях обманьства а в 12 случаях наміреного обманьства.

Чи справедливо засуджено Анну Роте? — Се питанє поправдї сюди не належить, бо нам ту не розходить ся анї о якусь Роте, анї о вирок берлиньского суду, а виключно лиш о сам спіритизм і его надприродні чудеса або природні штуки; але для характеристики новочасних відносин і для виказаня погляду, який виробив ся по сїм процесї в самій Нїмеччинї, треба й на се питанє відповісти.

Для справедливости вироку має вагу не лиш сама вина обжалованого, але також і то, чи хтось покривджений обжалованим домагає ся его засуду, бо звістно, що де нема позовника, там нема й судиї. Що Роте обманювала людий, все одно чи сьвідомо, чи в добрій або злій вірі, о тім нема й сумнїву; але тї, що уважали ся через ню пошкодованими, не відзивали ся аж доти, доки полїция сама не взяла сеї справи в свої руки і не довела до процесу. Щож було причиною, що нїмецка полїция так ревно взяла в свою опіку спіритистичне медіюм, Анну Роте, в свою опіку? На то дає відповідь допись з Берлина, поміщена в ґазетї „Fränkische Kurier“, в котрій так каже ся:

„Случай Роте може бути типовий для ходу не одної головної і державної акциї. Годить ся длятого вернути ся до сего процесу, хоч він вже скінчив ся. Грім вдарив зовсїм не там, куди був пущений! Було то минувшого року в часї замолюваня на здоровлє, яке відбувало ся при улици Фльотвель і в реальній ґімназиї Фалька (в Берлинї). Цїсар розсердив ся на то, і сам особисто забажав того, щоби сей гумбуґ викоріняти. Він зробив то, що єму яко цїсареви найлекше можна було зробити. Завізвав до себе двох високих достойників духовних і президента полїциї та нараджував ся з ними, як би то зробити, що він забажав. Ґенеральні суперінтенденти (найвисші протестантскі духовні) др. Дріяндер і др. Фабер одержали завізванє, щоби виступили з цїлою силою слова і науки против того лиха, як закорінило ся серед протестантского населеня, а президент полїциї Віндгайм одержав приказ здушити ту ярку безличність. Від отсего послїдного вижидано передовсїм якогось дїла. Він взяв ся до дїла тай вибрав також дорогу, яка була єму найблизша яко президентови полїциї. Коли якийсь президент полїциї хоче дати собі з чимсь раду, а не може того, як якогось чужинця відослати за границю, то єму лишають ся лиш дві дороги: полїцийне розпорядженє або переданє справи судови. Против тих, що замолювали, не можна було видумати нїякого розпорядженя полїцийного, отже не оставало ся нїчого, як лиш віддати справу судови, нехай він дивить ся, як зможе дати собі з тим раду після закона. Отже справа дістала ся в руки кримінальної полїциї. Она взяла ся до дїла з того становища, яка має бути визначена кара. Але з тими, що замолювали, годї було дати собі раду, бо й як мав судия доказати, що хтось не молив ся так як потреба, або що то вина того, котрий молив ся за когось, коли Господь Бог не вислухав его? А до того ще тоті люди брали лиш добровільні датки від віруючих і недужих, хоч правда, що досить значні. Але щось треба було конче зробити. На щастє задача не була за надто обмежена. Можна було взяти ся й до подібних проявів як ось спіритизм,... факиринництво! От і знайшло ся щось. Треба було лиш придивити ся, де і як. Публична розправа з такими одушевленими сьвідками як Зульцер з Ціріха або такі оповіданя як про парасолю, що влетїла крізь вікно, може на деякі верстви публики зробити також якесь небезпечне вражінє!... От і стало ся, що Роте взяли під ключ. А тї, що замолювали, здаєсь, тїшать ся поки що тихцем більше як коли не-

— Жертви послідних заметелий снігових. Урядово сконстатовано тепер, що підчас послідних заметелий снігових замерзло на Шлеску пятнайцятеро людий. Многих мерців знайдено сидячих на земли, з чого можна вносити, що они з утоми сїли спочивати і так замерзли.

— Про огонь в Лаичинї доносять, що там згоріло загалом 300 домів і 330 родин християньских а 20 жидівских лишило ся без стріхи. Загальна шкода виносить 400.000 К і була лиш в малій части обезпечена. В огни згоріла також жінка Михайла Халупенка і двое дітий.

— Страйк робітників при будові зелізниці Турка-Самбір Ужок настав на цілім шляху. Робітники держать ся спокійно, а яко причину страйку подають довгий час праці малу платню.

— Самоубийство. В Криници відобрав собі жите дня 21 с. м. довголітний тамошний секретар громадский Болеслав Петрушевский в своїм помешканю, пробиваючи собі серце ножем. Перед самоубийством післав ще по сьвященика, але заким той прийшов, він вже закінчив жите. Причиною самоубийства була невилїчима хороба.

— Померли: О. Ілярий Курбас, парох в Товстім, заліщицкого деканата, станиславівскої епархії, в 65-ім роцї житя, а 41-ім сьвященьства; — Іван Теслюк, студент III року богословия на львівскім університеті, дня 21 с. м., в Камінці струміловій, в 25 ім роцї житя; — Павлина з Щавиньских Левицка, жена зелізничого урядника в Саноцї.

Господарство, промисл і торговля.

— Ц. к. Дирекция зелїзниць державних оповіщуе: „Gazeta Lwowska“ з дня 15 с. м. оповістила розписане ліцитацийної продажи старих материялів узисканих в окрузї ц. к. Дирекциї зелізниць державних у Львові. Оферти належить вносити найдальше до 12 години в полудне дня 30 цьвітня с. р. до висше згаданої ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. Услівя подані суть в „Gazet-i Lwiwsk-ій“ а можна їх одержати також в бюрі для справ варстатових в підписаній ц. к. Дирекциї.

Телеґрами.

Нант 24 цьвітня. З причини замкненя монастиря Норбертанів прийшло вчера до великих демонстраций, в відтак до бійки на улицях. Арештовано богато осіб. Подібні демонстрациї відбули ся і в містах Анжер, Леман і Лїм. Всюди мусїла заводити лад поліция.

Париж 24 цьвітня. Звістний капітан Драйфус вніс подане до міністрів, аби заряджено ще раз ревізию его процесу.

Петербург 24 цьвітня. В Кішиневі, в бесарабскій ґубернії, вибухли в днях 19 і 20 с.м. грізні противжидівскі розрухи. Як доносять, в розрухах погибло 25 осіб, а звиж 200 було раневих. Міністерство завело в Кішиневі і в околици стан облоги.

Неаполь 24 лютого. Вчера приїхав до неапольского порту на своїм корабли „Вікторня і Альберт“ англійский король Едвард VII Король приймав на покладі корабля італіяньских князів і войскову депутацию. Вечером було місто ілюміноване.

будь; їм бодай не стало ся злого. Та й воля цісаря, бачите, не завсїгди мае як раз такі наслідки, яких би хотїла“.

Зберім же тепер коротенько разом всї ті прикмети, якими відзначае ся спірітистичне медіюм Анна Роте. Она есть ясновидюща, значить ся видить то, чого другі, звичайні люди не можуть видїти, чуе то, чого другі не можуть чути, знае то, чого як би здавало ся, не могла би знати, знае минувшість, може вгадувати і будучність та заповідати наперед то, що мае стати ся. Она есть посередником духів померших людий; они з неї говорять, через ню пукають і так сказати би, стоять їй на услуги, роблять то, що она хоче, а виробляють дивні річи, справдешні чудеса; приносять цьвіти і галузки та всїлякі иншї річи, двигають столи, пукають і пишуть та дають тим знати о собі; она западае в стан, званий транс, в котрім нїби то тратить сьвідомість того, що в нїй або коло неї діе ся. В тім станї може она прикликати і видїти всїляких духів та розмавляти з ними; але для своєї услуги мае лиш кількох духів, котрі нїби то нїколи не відступають від неї; хоч би всї инші духи еї не хотїли слухати, то сї послушні духи еї не опустять і станугь завсїгди в пригоді. Она може нїби розділити ся, бо з неї може висунути ся еї астральне тїло; ба не досить того, що она може так зробити сама з собою, але ще й може якимись річами відобрати їх материю і зробити їх невидимими, а відтак може тим річам вернути назад їх материю. Не досить того, що она може перейміти на себе бесїду духів, але може ще й перейміти на себе хороби тих духів, що мали їх в своїм тїлї за житя; просто страх бере, що она готова би ще набрати ся тої хороби, котра була причиною, що они мусїли розлучити ся зі своїм тїлом, бо коли они з неї говорять, то она кашляе і чуе біль. Виходило би майже, що духи вийшовши з хорого тїла, забрали з собою ще й хоробу свого тїла.

Але найважнїйше зі всего есть то, що медіюм Анна Роте, крім своїх услужних духів, мае до помочи ще й живого чоловіка, так сказати би спільника, Єнча, товариша, котрий не лиш всюди їздить з нею і помагае залагоджувати справи сего сьвіта, именно же справи грошеві, але ще й посередничить та помагае їй в зношеню з духами. Він прилагоджуе засїданя, уладжуе комнати, бо знае добре, що для появи духів догідне а що нї, що шкодить духам а що їм помагае; він розпочинае засїданя молитвою або промовою і т. и. Такий помічник то дуже важна особа і есть вельми характеристичний для спірітистичного медіюм. Як такі люди добирають ся? Як они знаходять одно другого? Яка есть звязь межи ними? Що они думають одно об другім, именно же такий товариш чи спільник або імпресаріо о своїм медіюм? Відповідь на сї питаня була би бодай чи не так само цікава і важна як і поясненє деяких загадочних спірітистичних з'явищ. Звістно бо, що чоловік здалека представляе ся нам зовсїм инакше, як коли стоїть вблизька коло него і в тїснїй звязи з ним, такій, по можемо не лиш слїдити за кождим его рухом, але й видїти в нїм всякі зміни его успособленя і настрою духа та відгадувати навіть его гадки.

Таких двое людий, якесь медіюм і его товариша зводить часто простий случай і сполучае їх до спільного дїла, як ось побачимо в історії, яка стала ся в 1869 р. в селї Кійданові бучацкого повіта, а котрій автор сего мав нагоду придивити ся зблизька; она пояснить нам в дечім не лиш відношенє Єнча до медіюм Анни Роте, але й деякі прояви спірітизму взагалї.

(Дальше буде).

За редакцию відповідае: Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).